

Ministerie van OCW
de heer drs. A. Slob
Postbus 16375
2500BJ 's-Gravenhage

Houttuinlaan 6
3447 GM Woerden
Postbus 2051
3440 DB Woerden

Woerden,
27 november 2018

Ons kenmerk:
2018-1380575259-948

Onderwerp:
Reactie MBO Raad op advies "Verkenning Leraren" van Alexander Rinnooy Kan

T: 0348 - 75 35 00

F: 0348 - 75 35 01

E: info@mboraad.nl

www.mboraad.nl

Geachte minister Slob,

Wij hebben kennis genomen van het advies "Verkenning Leraren" dat Alexander Rinnooy Kan in uw opdracht heeft opgesteld. Dit advies hebben wij afgelopen week met onze leden besproken. Omdat u binnen afzienbare tijd een beleidsreactie hierover opstelt, lijkt het ons opportuun om de belangrijkste opbrengsten van het gesprek met onze achterban met u te delen.

Professionele ontwikkeling inderdaad cruciaal

Vanuit het mbo wordt herkend dat professionele ontwikkeling van docenten cruciaal is voor de kwaliteit van het onderwijs. Voor goed beroepsonderwijs zal de docent in het mbo op de hoogste moeten zijn van de laatste ontwikkelingen op zijn vakgebied. Docenten moeten weten wat er speelt in het werkveld waarvoor de mbo-student wordt opgeleid. Ook zal de docent de maatschappelijke context waar de mbo-student mee te maken krijgt, moeten betrekken in zijn onderwijspraktijk. Dit vergt continu bekwaamheidsonderhoud op vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch gebied. Veel van deze professionalisering vindt plaats in de vorm van informeel leren met collega's binnen onderwijsteams of met collega's uit het werkveld. De aanbevelingen van Rinnooy Kan lijken echter de focus te leggen op formele vormen van leren binnen het eigen vakgebied. Daarbij maakt Rinnooy Kan weinig of geen onderscheid tussen docenten en docentschap in de verschillende onderwijssectoren en voor uiteenlopende doel-/leeftijdsgroepen.

In het mbo staat het onderwijsteam centraal

Middelbaar beroepsonderwijs wordt uitgevoerd door onderwijsteams, die op grond van het Professioneel Statuut (op sectoraal niveau gesloten in 2009) in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het onderwijsproces. Zij bepalen de pedagogisch-didactische aanpak en

lesmethodes binnen de wettelijke eisen en de kaders waarover op schoolniveau afspraken zijn gemaakt. Ieder onderwijsteam neemt in collegiaal verband besluiten over de uitvoering van het onderwijs, inclusief de werk- en urenverdeling. Zij leggen hierover verantwoording af bij het bestuur van de school, zodat het bevoegd gezag op een goede wijze invulling kan geven aan zijn wettelijke eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. Door professionele ontwikkeling een autonome zaak van een individuele docent te maken druist Alexander Rinnooy Kan in zijn advies – zonder nadere argumenten – in tegen deze praktijk waarin middelbaar beroepsonderwijs in Nederland wordt georganiseerd. En dat terwijl het Nederlandse mbo al jaren in de top van de wereld genoteerd staat en we weten dat het belang van teamwork bij ontwikkeling en uitvoering van onderwijs alleen maar groter aan het worden is.

Voldoende tijd en scholingsbudget voor professionele ontwikkeling zijn formeel geborgd

Het onderwijsteam voert onderling het gesprek over de gewenste en vereiste professionalisering en maakt met elkaar de afspraak over wie wat doet. Hiervoor zijn vanuit de cao mbo voor alle teamleden per jaar 59 uur individuele uren en 107 uren per fte op teamniveau beschikbaar (in totaal dus 10% van de aanstelling van een docent; hoger dan welke arbeidsmarktsector dan ook). Over de inzet van deze uren beslist het team autonoom. Deze inzet wordt vastgelegd in de werkverdelingsafspraken die zij maken. Werkgerelateerde scholing wordt in principe 100% vergoed. Op basis van de cao stelt het schoolbestuur het scholingsbudget jaarlijks vast, nadat het bestuur hierover bij de ondernemingsraad advies over heeft ingewonnen. Of er voldoende middelen beschikbaar zijn, blijkt in de praktijk geen enkel issue: over het algemeen blijft jaarlijks – tot ongenoegen van onze leden – een aanzienlijk deel van de beschikbare scholingsbudgetten ongebruikt. De conclusie van Alexander Rinnooy Kan dat faciliteiten voor scholing in het mbo achter zouden blijven bij het po en vo is onjuist. Het is daardoor onduidelijk waarom gelijktrekking van arbeidsvoorwaarden met po en vo zou leiden tot betere scholingsfaciliteiten in het mbo.

Beroepsbeeld als onderlegger van het gesprek over professionele ontwikkeling

Uit gesprekken met docenten is gebleken dat het gesprek in teams over professionele ontwikkeling binnen het beroep gebaat kan zijn bij een onderlegger die iets zegt over gewenste inhoud en kwaliteit van het beroep van docent in het mbo. Samen met de beroepsgroep van docenten in het mbo (BVMBO) hebben we als MBO Raad een beroepsbeeld in voorbereiding dat teams en leidinggevenden zou kunnen ondersteunen bij het voeren van dit gesprek. Wij achten het van belang dat binnen scholen, maar ook in de mbo-sector zelf, het gesprek over professionele ontwikkeling van docenten en onderwijsteams op een kwalitatief hoogwaardig niveau wordt gevoerd. Zoiets is geen solistische aangelegenheid. Samen met een sterke beroepsgroeporganisatie kunnen onze leden de teams ondersteuning bieden.

Voorstel voor aanpak met aandacht voor de context van het mbo

Wij dringen er op aan dat u in uw beleidsreactie aandacht besteedt aan de eigen positie van het mbo. Het mbo beschikt al bijna 10 jaar over een professioneel statuut dat alle

partijen inhoudelijk onderschrijven. De uitdaging voor partijen is om door te gaan met het in de praktijk realiseren van hetgeen met het professioneel statuut is beoogd. Het versterken van de professionele ruimte en ontwikkeling van de onderwijsteams zien wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de beroepsgroep zelf, hun leidinggevenden en bestuurders. Wij stellen daarom voor om een vervolgaanpak te kiezen waarbij de BVMBO, vakbonden en MBO Raad gezamenlijk aan het roer staan om de professionele ruimte en ontwikkeling van onderwijsteams in het mbo te versterken. Wij zien daarnaast een aanpak voor ons waarbij de beroepsgroep zelf de regie heeft bij het opstellen van een plan van aanpak voor een breed gedragen beroepsgroeporganisatie met een substantieel aantal leden, daarbij ondersteund door de vakbonden en de MBO Raad. Wij zijn voornemens hierover verkennende gesprekken met de BVMBO en de vakbonden te voeren. In onze ogen levert dit een effectievere en meer samenhangende aanpak op om te komen tot de juiste randvoorwaarden voor professionele ontwikkeling van de docent.

Wij verwachten dat deze inbreng u van pas kan komen bij de totstandkoming van de beleidsreactie. Tot nader overleg of toelichting zijn wij uiteraard bereid.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van de MBO Raad,

Ton Heerts
Voorzitter

C.c. BVMBO, vakbonden, minister Van Engelshoven, VO-raad en PO-Raad

